

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-09-12
Besvaras senast
2016-09-27

Till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:793 Skrotning av Gripen C

Sedan 2012 finns ett beslut på att köpa nya Gripen E. Riksdagen har beslutat att ersätta dagens 98 Gripen i version C och D med 60 plan i version E.

Parallellt med nyanskaffningen kommer den äldre versionen JAS Gripen C/D att skrotas. Delvis för att man vid nyproduktionen av version E ska kunna återanvända vissa delar och delvis för att man beslutat att ha en flotta som endast består av en version. Enligt SVT-programmet Rapport den 11 september 2016 går vissa delar till att bygga version E. Resten blir reservdelar eller skrot.

Kungliga Krigsvetenskapsakademien ifrågasätter dock detta förfarande i SvD den 12 augusti 2016 genom ledamoten Robert Dalsjö. Dalsjö sätter fingret på något som skulle kunna utgöra en säkerhetsbrist kommande år och skriver följande: ”Som ett absolut minimum borde de nya Gripen E-planen vara i operativ drift på förbanden innan C/D-versionen tas ur drift.” Detta är ju en hållning som tidigare visat sig viktig att ta som lärdom, jämför till exempel HKP 14.

Robert Dalsjö kallar det i SVT för en "vansinnig" skrotning av 98 flygplan som enligt honom kostat skattebetalarna 60-100 miljarder kronor. Det är en kapitalförstöring av stora mått och en försvagning av ett redan svagt försvar, i en mörk tid.

I samma inslag i SVT sägs att "planen som ska skrotas har en snittålder på sju år" och att det är "gålet att plundra fungerande plan på delar".

Frågan är huruvida tillvägagångssättet är ekonomiskt rationellt, att skrota fullt fungerande Gripen C, som till synes har en lång livslängd kvar, för att bygga Gripen E.

Till detta kommer problematiken att flera länder fortfarande vill köpa JAS Gripen C samtidigt som Saab har för avsikt att lägga ned produktionen. Med detta i minnet kan man ställa sig frågan huruvida det kommer i konflikt med vår egen försvarsförmåga eller inte.

De 36 brasilianska JAS Gripen E kommer att produceras med helt nya delar, till skillnad från de svenska som delvis kommer att bestå av begagnade delar. Frågan är vilken ordning som är den mest rationella.

Det kan ifrågasättas om det inte finns en risk för att nuvarande ordning – att skruva sönder fullt fungerande JAS Gripen C – drabbar vår försvarsförmåga under produktionen av JAS Gripen E. Det finns alltså en uppenbar risk att Sveriges försvarsförmåga går ned under innevarande och kommande försvarsperiod på grund av detta.

Frågan är vidare om det inte finns en risk att det byggs in problem i det nya Gripen E-systemet genom att blanda nya och gamla delar i ett nytt plan.

Det skulle kunna vara bättre ekonomiskt att kunna sälja eller hyra ut dem till länder som vill få tillgång till JAS Gripen.

Det kan alltså finnas anledning att ändra nu gällande beslut på grund av fakta som kommit fram ur en ekonomisk synvinkel och det tuffare säkerhetspolitiska läge som är i dag jämfört med när beslutet togs 2012.

Mot denna bakgrund vill jag fråga försvarsminister Peter Hultqvist:

- Vilken snittålder har Gripen C-planen som ska skrotas för att bygga nya Gripen E?
- Ser försvarsministern någon risk för nedsatt försvarsförmåga under produktionen av JAS Gripen E?
- Hur ställer sig försvarsministern till alternativet att sälja eller hyra ut JAS Gripen C till andra länder i stället för att ta delar från fungerande flygplan? Blir det en bättre affär än att montera isär fungerande plan för att använda dessa maskiners delar?
- Finns det nu sammantaget – av bland annat ekonomiska och säkerhetspolitiska skäl – anledning att ändra det gällande beslutet och att göra som Brasilien och bygga JAS E med nya delar och inte skrota fungerande Gripen C-plan?

.....
Mikael Oscarsson (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors